

2.1.7. Történelem

A tantárgy versenyében az alább leírtakon túl az *1. pontban* foglaltakat is figyelembe kell venni. A verseny egy kategóriában és három fordulóban zajlik. A versenyzőknek a második forduló második részében pályamunkát kell beadniuk az alábbiakban megadott témák közül egyet kiválasztva.

A pályamunka **jeligés**. A versenyző által jeligeként választott – maximum 8 karakterből álló, minden esetben betűkarakterrel kezdődő – kifejezést rá kell írni a pályamunkára, de ezen kívül **semmilyen más jelzést** (nevet, iskolai bélyegzőt stb.) nem lehet rajta feltüntetni. A jeligét is úgy kell megválasztani, hogy az ne utaljon a versenyző személyére.

Minden pályamunkához egy kisméretű (C6-os) lezárt borítékban kell elhelyezni a versenyző adataival megfelelően kitöltött **5. sz. mellékletet** (Adatlap pályamunkához). Felhívjuk a figyelmet arra, hogy az adatközléshez kötelező az **5. sz. melléklet** használata! Kívül a borítékon kizárólag a jelige szerepelhet.

A versenyzőknek a jeligével ellátott pályamunkát és a jeligés borítékot – a felterjesztési határidő figyelembe vételével – át kell adniuk az iskola igazgatójának.

A pályamunkákat a jeligés borítékkal együtt postázásra (kézbesítésre) alkalmas módon becsomagolva az iskola igazgatójának kell továbbítani az Oktatási Hivatalba a megjelölt határidőig. A csomagoláson az iskola hosszú bélyegzőjén és a címzésen kívül csak a következőket kell feltüntetni: "OKTV történelem pályamunka/pályamunkák".

Csak azoknak a versenyzőknek a pályamunkáját kell felterjesztetni az Oktatási Hivatalba, akiknek a második fordulóbeli dolgozata elérte a versenybizottság által meghatározott pontszámot.

A pályamunka elkészítésének szabályai:

- A pályamunka terjedelme – az ábrák, az aláírások, az irodalomjegyzék, a tartalomjegyzék leszámításával – 20-30 gépelt oldal lehet (12-es betűnagyság, 1,5-es sortávolság, 2,5cm margó). A megadottnál kisebb vagy nagyobb terjedelmű pályamunkákat a versenybizottság nem értékeli.
- A versenyzők törekedjenek a megfelelő stílusra és helyesírásra, mert a versenybizottság ezt is figyelembe veszi az értékeléskor.
- Az idézetek, ábrák, irodalmi hivatkozások stb. forrásait a tudományos munkákban szokásos módon kell megjelölni. A forrásjegyzék hiánya esetén a pályamunkát a versenybizottság nem értékeli.
- A pályamunkát nem szükséges bekötetni, kerülni kell a költséges, díszes megjelenítést.
- A pályamunka kizárólag a versenyző önálló munkája lehet. Amennyiben a versenybizottság ennek ellenkezőjét állapítja meg, a versenyzőt kizárja a verseny résztvevői közül.

A verseny anyaga

Első forduló

- Írásbeli (időtartam 180 perc, az elérhető pontszám 100 pont).
 - Feladatlap, amelynek 70%-a a kétszintű érettségi vizsga követelményeire épül (a rendes érettségi vizsga tanévét megelőző évfolyamok tanulói 1790-ig, a rendes érettségi vizsgát tevő évfolyamok tanulói 1920-ig kaphatnak feladatokat), 30%-a pedig a választott pályázati témával foglalkozik. Az utóbbi 30%-ra vonatkozóan a felkészüléshez szükséges szakirodalom a pályamunkák témáinál olvasható.A feladatok megoldásához semmilyen segédeszköz nem használható.

Második forduló

Első rész

- Írásbeli (időtartam 240 perc, elérhető pontszám 60 pont).
 - Feladatlap, amely szintén a kétszintű érettségi követelményeire épülő, a magyar és az egyetemes történelem alapvető összefüggéseire vonatkozó, kb. négy esszékérdésből áll (a rendes érettségi

vizsga tanévét megelőző évfolyamok tanulói 476-tól 1848-ig, a rendes érettségi vizsgát tevő évfolyamok tanulói 476-tól 1939-ig kaphatnak feladatokat).

Második rész

- A pályamunka értékelése (elérhető pontszám 80 pont).
 - A versenybizottság az értékelésekor a következő szempontokat veszi figyelembe: a pályamunka tartalma, felépítése, anyaggazdagsága, anyagkezelése, a megírás módja valamint a formai követelmények teljesítése.

○ A pályamunkák témái:

- 1) **Gizellától Izabelláig.** Magyar királynék a középkorban és a kora-újkor kezdetén (XI – XVI. század).

A pályázó feldolgozhatja bármely, szabadon kiválasztott, XI – XVI. századi magyarországi királyné/királynő életét vagy életének egy vonatkozását (hozzá kapcsolódó esemény, családi élet, politikai szerepe, udvara, birtokai és gazdálkodása, jelentősége a hazai művészetben, irodalomban stb.).

Szakirodalom:

- Zsoldos Attila: Az Árpádok és asszonyaik. A királynéi intézmény az Árpádok korában. Bp., MTA Történettudományi Intézete. 2005. 86 – 123. oldal.
- Társadalom- és művelődéstörténeti tanulmányok 36./ Kubinyi András: Habsburg Mária királyné udvartartása és a politika 1521 – 1526. In: Habsburg Mária, Mohács özvegye. A királyné és udvara 1521 – 1531. Szerk. F. Romhányi Beatrix, Réthelyi Orsolya, Spekner Enikő, Vég András. Bp., Budapesti Történeti Múzeum, 2005. 13 – 23. oldal

- 2) **Magyarok Amerikában.** Utazók, szabadságharcosok, emigránsok, kivándorlók. (1776-1914).

A téma feldolgozása során a pályázó adjon képet arról, hogy az Amerikai Egyesült Államokba utazóként, politikai emigránsként vagy kivándorlóként érkezett magyarok hogyan látták az Egyesült Államok politikai és gazdasági berendezkedését, milyen szerepet játszottak az Egyesült Államok függetlenségi, illetve polgárháborújában, hogyan illeszkedtek be az amerikai társadalomba, milyen hatást gyakoroltak az Egyesült Államok bel- és külpolitikájára. A pályázótól nem a téma egészének, hanem csupán valamelyik rész kérdésnek, pld. egy-egy személy útleírásának, amerikai szerepének stb. a feldolgozását várjuk.

Szakirodalom:

- Gál István: Magyarország és az angolszász világ. Argumentum - OSZK, Budapest, 25. 185-187., 195-199., 230-237, 700-702. oldal.
- Lukács Lajos: Magyar politikai emigráció 1849-1867. Kossuth Kiadó, Budapest, 1984. 83-93., 248-276. oldal.

- 3) **Anyagi veszteségek és újjáépítés lakóhelyemen 1944-1949 (propaganda és valóság)**

A téma feldolgozása során a pályázónak azt kell bemutatni, felkutatni, hogy egy adott településen, lakóhelyén, lakóközében, milyen pusztításokat végzett, károkat okozott a második világháború, elsődlegesen az anyagiak terén. Második lépésben, pedig, azt hogyan fogtak hozzá az újjáépítéshez. Spontán módon, avagy szervezettel, mind kettőt ötvözve? Kik voltak az irányítók, hogyan zajlott a folyamat, és a valóban heroikus küzdelmet, amit a magyar lakosság kifejtett, hogyan használta fel a propaganda, hogy tükrözi ezt a helyi sajtó.

Szakirodalom:

- Romsics Ignác: Magyarország története a XX. században. Osiris, 1998. 303-308. oldal
- Szerencsés Károly: Magyarország története (1945-1975). IKVA, Budapest, 1991. 10-15. oldal
- A nagy válságtól a rendszerváltásig. Budapest Főváros Levéltára-ELTE Főiskolai Kar, Budapest, 2000. Újjáépítés útkeresés 251-261. oldal
- Újjáépítő magyarok Az országépítés két esztendeje. Kossuth Könyvkiadó, 1948 7-15., 186-194. oldal.

Harmadik forduló (döntő)

- Szóbeli (elérhető pontszám 60 pont).
 - A pályamunka megvédése (elérhető pontszám 20 pont).

- A tanuló adott évfolyamának kétszintű érettségi kompetenciakövetelményeire épülő gondolkodtató kérdések. A rendes érettségi vizsga tanévét megelőző évfolyamok tanulói 1711-1914-ig, a rendes érettségi vizsgát tevő évfolyamok tanulói az 1914-től napjainkig terjedő időszakra vonatkozóan kaphatnak feladatokat. A versenyzők egy témát és egy tétellapot húznak, melyen a feldolgozást segítő források szerepelnek. Rövid felkészülési időt követően a versenyzők a bizottság előtt ismertetik a téma kidolgozásának vázlatát (kb. 3-5 perc), majd a téma értelmezéséhez kapcsolódó, a bizottság által feltett gondolkodtató, problémamegoldó kérdésekre válaszolnak (kb. 5-8 perc). (elérhető pontszám 40 pont).

A verseny szervezése

Az első forduló időpontja: 2014. november 3. (hétfő), 14 óra.

- A fordulót az iskolák bonyolítják le.
- A dolgozatok első részét a szaktanárok (szaktanári munkaközösségek) értékelik központi javítási-értékelési útmutató alapján.
- A dolgozatok közül csak azokat kell az Oktatási Hivatalba felterjeszteni (kézbesíteni vagy tértivevényes küldeményként postára adni), amelyeknek a középiskolai tananyagra vonatkozó része legalább 75%-os (minimum 52,5 pont) eredményű. Az általános részben foglaltaknak megfelelően, a határidő betartását a postabélyegző (kézbesítőkönyv) igazolja. A határidő után felterjesztett dolgozatokat az Oktatási Hivatal elbírálás nélkül visszajuttatja az iskoláknak.
- A beküldött dolgozatok közül a továbbjutási létszámhatárnak legfeljebb a másfélszeresét kitevő legjobbak második részének (a szakirodalomra vonatkozó feladatoknak) az értékelését, illetve az első rész felüljavítását a versenybizottság végzi a központi javítási-értékelési útmutató alapján, és meghatározza a továbbjutás ponthatárát.
- Az Oktatási Hivatal az OKTV adminisztrációs rendszerén (ADAFOR) keresztül legkésőbb **2014. december 1-éig** értesíti az iskolákat az eredményekről.

A második forduló első részének időpontja: 2015. január 6. (kedd), 10 óra.

- A fordulót az Oktatási Hivatal szervezi a megyei kormányhivatalok segítségével.
- A dolgozatokat a versenybizottság értékeli központi javítási-értékelési útmutató alapján.
- Az Oktatási Hivatal az OKTV adminisztrációs rendszerén (ADAFOR) keresztül **2015. február 2-éig** értesíti az iskolákat a második forduló első részének eredményeiről, és azoknak a versenyzőknek a pályamunkáját kell az Oktatási Hivatalba felterjeszteni (kézbesíteni vagy tértivevényes küldeményként postára adni) **2015. február 19-éig**, akiknek a feladatlapja elérte a versenybizottság által meghatározott pontszámot. Az általános részben foglaltaknak megfelelően a határidő betartását a postabélyegző (kézbesítőkönyv) igazolja. A határidő után felterjesztett pályamunkákat az Oktatási Hivatal elbírálás nélkül visszajuttatja az iskoláknak.
- A második forduló második részébe a második fordulás feladatlap pontszáma sorrendjében legfeljebb 60 versenyző kerül.

A második forduló második részében a pályamunkák felterjesztésének (kézbesítésének vagy postára adásának) határideje: 2015. február 19. (csütörtök)

- A versenybizottság értékeli a beküldött pályamunkákat, és az Oktatási Hivatal az OKTV adminisztrációs rendszerén (ADAFOR) keresztül **2015. március 24-éig** értesíti az iskolákat az eredményekről.
- A versenybizottság a második forduló feladatlapjának és a pályamunkának az összesített pontszáma alapján – a lehetséges létszámhatáron belül szigorú szakmai szempontok szerint – választja ki a döntőbe jutó versenyzőket.

A harmadik forduló (döntő) időpontja: 2015. április 14. (kedd)

- A döntőt az Oktatási Hivatal szervezi az általa kijelölt helyszínen.
- A verseny végeredményét a második és a harmadik fordulóban elért eredmények összesítése alapján kialakult sorrend adja. Pontazonosság esetén a döntő (szóbeli) forduló eredménye határozza meg a helyezést.